

LOGOSTACJA 7

Witam bardzo serdecznie na kolejnym, w końcu wiosennym przystanku naszej naukowej podróży. Tym razem pochylimy się nad trudną (tylko w pierwszym kontakcie) terminologią diagnozy logopedycznej. A konkretnie, nad tym, co kryje się pod pojęciami, które podczas pierwszej wizyty u logopedy możemy usłyszeć. Przedstawię klasyfikację wad wymowy i ich wyjaśnienia.

Irena Styczek w swoim podejściu podaje następujące zaburzenia mowy:

- Dysglosja; zaburzenie mowy będące wynikiem nieprawidłowej budowy narządów artykulacyjnych lub trudnościami słyszenia.
- Afazja; utrata nadawania mowy lub jej odbioru na skutek uszkodzenia struktur korowych w mózgu.
- Dyslalia; późniejsze przyswajanie języka, przejawiające się pojawianiem głosek języka polskiego później niż u rówieśników.
- Dysartria; zaburzenie mowy pojawiające się na skutek uszkodzenia ośrodków nerwowych, unerwiających narządy artykulacyjne, fonacyjne i oddechowe.
- Oligofazja; niedokształcenie mowy towarzyszące upośledzeniu intelektualnemu.
- Jąkanie; zaburzenie płynności mowy spowodowane nieprawidłową koordynacją układów oddechowego, fonacyjnego i artykulacyjnego.
- Logoneurozy; brak mowy lub zaburzenie mowy mające podłoże nerwowe, nerwicowe.
- Schizofazja; mowa osób cierpiących na zaburzenia psychiczne.
- Dysfemia; mowa osób cierpiących na zaburzenia emocjonalne.
- Dysfrazja. Wady wymowy na skutek zaburzeń osobowości.

Wśród dzieci w wieku przedszkolnym występuje najczęściej **dyslalia**, czyli zaburzenie mowy, które dotyczyć może kilku dźwięków lub tylko jednego. W zależności od tego, jakie głoski są nieprawidłowo realizowane, takie rodzaje dyslalii właściwej się wyróżnia:

- Sygmatyzm (inaczej seplenienie, dotyczy nieprawidłowej realizacji głosek *sz, ż, cz, dż; s, z, c, dz; ś, ź, ć, dź*)
- Rotacyzm (zwany też reraniem, nieprawidłowości w realizacji głoski *r*)
- Kappacyzm i gammacyzm (dotyczy głosek *k* i *g*)

- Lambdacyzm (brak pionizacji języka, który skutkuje brakiem występowania głoski *l* lub nieprawidłowym jej wypowiedzeniem)
- Betacyzm (problemy w zakresie głoski *b*)
- Mowa bezdźwięczna (przejawia się zastępowaniem głosek tzw. dźwięcznych, głóskami bezdźwięcznymi, czyli np. *b-p, g-k, d-t*).

Obok dyslalii w gabinecie logopedycznym często też diagnozuje się **opóźniony rozwój mowy**, czyli przyswajanie języka wolniej, niż można to zaobserwować u rówieśników. Mówiąc bardziej profesjonalnie, stwierdza się go wówczas, kiedy dany etap rozwoju mowy dziecka nie pojawił się w czasie powszechnie uznanym za właściwy. Przy czym bierze się pod uwagę sześć miesięcy rezerwy, by uwzględnić różnice indywidualne w rozwoju dzieci. Może dotyczyć nie tylko posługiwania się głóskami, ale także wyrazami i zdaniami.

Kolejnym, dość powszechnym zaburzeniem jest **jąkanie**. Przejawia się powtarzaniem (głósek, sylab, wyrazów), przeciąganiem głósek, robieniem pauz w czasie mówienia. Skurcze mogą dotyczyć nie tylko narządów artykulacyjnych, ale także krtani czy układu oddechowego. Objawy mogą być dwojakie: zaburzenia koordynacji pracy układów oddechowego, fonacyjnego i artykulacyjnego lub lęk przed mówieniem.

Wobec każdego z powyższych zaburzeń wymagane jest zastosowanie terapii logopedycznej, która będzie się różniła w zależności od diagnozy.